

Asia: VN/19859/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (todistus negatiivisesta testituloksesta)

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Liikennepalvelulain 153a §:ssä säädettäisiin kuljetuspalvelun tarjoajan velvollisuudesta huolehtia ja tarkastaa rajat ylittävässä liikenteessä, että liikennevälineellä Suomeen matkustavalla olisi mukanaan hänelle myönnetty todistus negatiivisesta koronavirustaudin (SARS-CoV2) testituloksesta silloin, kun kuljetuspalvelun lähtö- tai kauttakulkupaikka on alueella, jossa koronavirustaudin ilmaantuvuus olisi suurta. Euroopan tartuntatautivirasto (ECDC) listaa maiden tartuntalukuja päivittäin. Hallitus on linjannut osin EU-linjauksen mukaisesti, että Suomi noudattaa matkustamisessa tartuntalukuna 25. Koska lukuja päivitetään koko ajan, päätöksiä suuren ilmaantuvuuden maista tulee tehdä niin ikään jatkuvasti, mikä ei tee asiaa lain noudattamisen valvonnan kannalta helpoksi. Esimerkiksi lehtitietojen mukaan Ruotsissa on viime viikolla ollut luku alle tuon raja-arvon, mutta poikkesi siitä ylittäen 25:n lauantaina palautuakseen taas sen alle sunnuntaina.

Rajavalvontaviranomaisten tehtävästä

Rajavalvontaviranomaisille, poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille on esityksessä säädetty kahdenlainen rooli. 153 a §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kuljetuspalvelujen tarjoajia, jotta ne noudattavat asiassa annettuja päätöksiä todistusten vaatimiseksi matkustajilta. Tehtävän hoitamiseksi virastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta. Tässä tapauksessa valvonta kohdistuisi siis liikenteenharjoittajiin.

Lakiehdotuksen 153 b §:n 3 momentin mukaan taas rajavalvontaviranomaiset valvovat maahantulon yhteydessä, että matkustajilla on mukanaan laissa tarkoitettu todistus. Esityksen perusteluissa tämä tarkastaminen koskisi nimenomaan ulkorajavalvontaa, liikennettä kolmansista maista, jolloin tarkastus tapahtuisi passintarkastuksen yhteydessä. Valtaosa tuosta liikenteestä tapahtuisi tällä

hetkellä tiedossa olevan tilanteen mukaan lentoasemalla, jossa Rajavartiolaitos hoitaa passintarkastuksen, ja Tullia se koskisi vain rahtialusliikenteessä, joissa matkustajien määrä on kuitenkin hyvin rajattu, eikä säännös koskisi kuljetusvälineistön henkilökuntaa.

Sen sijaan 153 a §:n osalta lakiehdotus ei täsmennä, mitä rajavalvontaviranomaisten virka-apu Liikenne- ja viestintävirastolle tarkoittaisi. Tämä olisi kuitenkin syytä yksilöidä, jotta voitaisiin todeta, että se sisältyisi viranomaisten olemassa oleviin toimivaltuuksiin, ja lisäksi rajavalvontaviranomaisten tulisi pystyä arvioimaan, kuinka paljon uusi tehtävä vaikuttaisi perustehtävien hoitamiseen ja resurssien riittävyteen.

Kuljetusyrityksen tarkastusvelvoitetta koskevat huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Ehdotuksen 153 b §:n 2 momentissa on poikkeuslupaluettelo henkilöryhmiin, joilta todistuksia ei vaadittaisi. Luettelon 3. kohdan osalta voi liikenteenharjoittajille tulla vaikeuksia tulkinnassa, ellei asiaa tarkenneta vielä asetuksessa.

Lisäksi eri maiden todistusvariaatiot voivat aiheuttaa niiden tarkastamiselle vaikeuksia.

Matkustajaan kohdistuvat velvollisuudet: huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Kuten hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, matkustajien kannalta vaikeutena voi olla se, että eri maat testaavat ihmisiä eri perustein ja testaamisen kalleus voivat hankaloittaa todistusten saamista.

Kohdennetut kysymykset:

Kuljetusyhtiöt: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla velvoitteilla? Kuinka tarkastusvelvoite olisi parhaiten toteutettavissa? Mitä kustannuksia ehdotus mahdollisesti aiheuttaa? Muita huomioita?

-

Matkailu- ja ravintolapalveluala: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla matkustajaan kohdistuvilla velvoitteilla? Ovatko ehdotetut toimenpiteet riittäviä? Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen ja matkailun terveysturvallisuuden?

-

Sisäministeriö: Mikä on ulkomaalaislain ja ehdotettujen säädösmuutosten välinen suhde, erityisesti liittyen matkustajan käännyttämiseen? Mahdollistavatko ehdotetut toimenpiteet sen, että todistus negatiivisesta testitodistuksen mukanaolosta ja tarkastuksesta voidaan toteuttaa riittävällä tavalla?

-

Sosiaali- ja terveysministeriö: Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla? Ovatko toimenpide-ehdotukset riittäviä turvaamaan Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyden? Miten mahdolliset jälkitoimet huolehditaan (valvonta/uusintatestaus)?

-

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Millä edellytyksillä Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen maa/aluekohtaisesta kuljetusyritystä koskevasta tarkastusvelvollisuudesta?

-

Vainikka Sami
Tulli.fi - Valvontaosasto / oikeudelliset asiat